

Paniyum — Yettinchi Raqam

Daniel 11 ochib berilgan: 1989-yildan Yakshanba qonunigacha bo'lgan bashoratli chiziqlar

Jeff Pippenger

2025-03-15

Biz Daniel kitobining o'n birinchi bobidagi barcha satrlarni 1989-yildan Qo'shma Shtatlardagi yakshanba qonunigacha bo'lgan davrni ifodalovchi qirqinchi oyatning yashirin tarixi bilan bog'liq holda birlashtirish ustida ishlamoqdamiz. Bashorat talabasi sifatidagi da'vatimiz — haqiqat kalomini to'g'ri taqsimlashdir.

O'zingni Xudoga ma'qul ko'rsatishga astoydil harakat qilgin: haqiqat kalomini to'g'ri taqsim qiladigan, uyalishga hojat qolmaydigan bir ishchi bo'lgin. 2 Timofeyga 2:15.

Doniyor kitobining o'n birinchi bobi o'nta bashoratli qatorga bo'linishi mumkin. Birinchi oyatdan to'rtinchi oyatgacha bo'lgan qism bitta bashoratli qatorni ifodalaydi. Beshinchi oyatdan to'qqizinchi oyatgacha bo'lgan qism ikkinchi qatorni ifodalaydi. O'ninchi oyat uchinchi qatorni ifodalaydi. O'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlar to'rtinchi qatorni ifodalaydi. O'n uchinchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan qism beshinchi qatordir. O'n oltinchi oyatdan yigirma ikkinchi oyatgacha bo'lgan qism oltinchi qatordir. Yigirma uchinchi va yigirma to'rtinchi oyatlar yettinchi qatordir. Yigirma to'rtinchi oyatdan o'ttiz birinchi oyatgacha bo'lgan qism sakkizinchi qatordir. O'ttiz birinchi oyatdan qirqinchi oyatgacha bo'lgan qism to'qqizinchi qatordir, qirqinchi oyatdan qirq beshinchi oyatgacha bo'lgan qism esa o'ninchi va yakuniy qatordir. Bu o'nta qator qator ustiga qator tarzida birlashtirilishi kerak.

U bilimni kimga o'rgatadi? Va ta'limotni kimga anglatadi? Sutdan ajratilganlarga, ko'krakdan chiqarilganlarga.

Chunki buyruq ustiga buyruq, buyruq ustiga buyruq; satr ustiga satr, satr ustiga satr; bu yerda ozgina, u yerda ozgina bo'lishi kerak:

Chunki U bu xalqqa duduqlanuvchi lablar va boshqa til bilan gapiradi. U ularga dedi: "Mana, charchaganga orom topdirishingiz mumkin bo'lgan orom shudir; mana, yangilanish ham shudir"; ammo ular quloq solishni istamadilar.

Ammo Egamizning so'zi ular uchun qoida ustiga qoida, qoida ustiga qoida; satr ustiga satr, satr ustiga satr; bu yerda ozgina, u yerda ozgina edi; toki ular borib, orqaga yiqilsinlar, chilparchin bo'lsinlar, tuzoqqa tushsinlar va tutilsinlar. Ishayo 28:9–13.

O'n bashoratli qatorning har biri, albatta, o'zaro bog'liqdir, biroq har bir qator ichida muayyan bir mavzuni ajratib ko'rish mumkin. Har bir qatorning asosiy mavzusi bo'lsa-da, bu qatorlar faqat bitta guvohlikka ega emas. Men o'n qatorning har biridagi mavzularni aniqlab ko'rsatmoqchiman.

Birinchi satr

Men ham Midiyalik Doro hukmronligining birinchi yilida uni tasdiqlash va mustahkamlash uchun turdim. Endi esa senga haqiqatni ayon qilaman. Mana, Forsda yana uchta shoh ko'tariladi; to'rtinchisi esa ularning barchasidan ancha boy bo'ladi; va u o'z boyligi tufayli qudratga to'lib, hammani Yunoniston podsholigiga qarshi qo'zg'atadi. So'ng buyuk bir shoh ko'tariladi; u ulkan hukmronlik bilan saltanat yuritadi va o'z irodasiga ko'ra ish qiladi. Ammo u ko'tarilganida, uning podsholigi parchalanadi va osmonning to'rt shamoli tomon bo'linadi; ammo uning zurriyotiga emas, na u hukmronlik qilgan saltanatiga muvofiq bo'ladi; chunki uning podsholigi yulib olinadi, hatto ulardan boshqa kishilarga beriladi. Doniyor 11:1–4.

Doro birinchi yili yetmish yilning nihoyasini belgilaydi va shu tariqa oxirzamonning bashoratli vaqtini aniqlab beradi. Uchinchi oyatga kelib Iskandar Zulqarnayn o'zining butun dunyo bo'ylab saltanatini barpo etadi, to'rtinchi oyatda esa uning shohligi ildizi bilan sug'urib tashlanib, osmonning to'rt shamoli tomon bo'linishi kerak edi. Droni 1989-yildagi oxirzamon vaqti sifatida qabul qilish bizga ikkinchi oyatda ifodalangan shohlarni sanash imkonini beradi. Jabroil birinchi oyatda: "Shuningdek, Doro birinchi yilida", deb aytganda, u o'ninchi bobda boshlangan vahiy avvalida Doniyorga ma'lum qilgan narsasini davom ettirmoqda.

Fors shohi Kirning uchinchi yilida, ismi Beltashassar deb atalgan Doniyorga bir narsa vahiy qilindi; va u narsa haq edi, ammo belgilangan vaqt uzoq edi; va u bu narsani tushundi hamda vahiydan anglab yetdi. Doniyor 10:1.

"Oxirat vaqti"ni ifodalovchi yo'l belgisi ikki ramzni o'z ichiga oladi. Musoning payg'ambarlik qatori uchun "oxirat vaqti" Horunning tug'ilishi bo'lib, oradan uch yil o'tib Muso tug'ildi. Horun va Muso o'z tarixlarida "oxirat vaqti"ning ikki karra ramzi bo'lib, olti oy o'tib Yahyo cho'mdiruvchi va Isoning tug'ilishini timsollaydi. 1798-yildagi "oxirat vaqti" Rim papasining asir olinishi bilan belgilandi; u shundan so'ng asirlikda 1799-yilda vafot etdi. "Midiyalik Doro hukmronligining birinchi yilidan" "Fors podshohi Kir hukmronligining uchinchi yiligacha"; Doro va Kir 1989-yildagi "oxirat vaqti"ni ifodalaydi, chunki barcha payg'ambarlar o'zlari yashagan kunlardan ko'ra ko'proq oxirgi kunlar haqida so'zlaydilar.

Endi ularning hammasi ularga ibrat bo'lishi uchun yuz berdi; va ular zamonlarning oxiri yetib kelgan bizlarga tanbeh uchun yozilgandir. 1 Korinfliklarga 10:11.

Doro va Kir 1989-yilda Ronald Reygan va katta Jorj Bushni ifodalaydi. O'sha yili ikkalasi ham prezident edi. O'n birinchi bobning birinchi oyati vahiy Kirning uchinchi yilida berilganini ko'rsatadi; bu esa Reygandan keyin, xuddi Kir Dorodan keyin kelganidek, uning ortidan kelgan katta Jorj Bushni ifodalaydi. Ikkinchi oyatda aytilishicha, yana uchta shoh turib chiqadi va to'rtinchisi ularning barchasidan ancha boy bo'ladi. O'n birinchi bobdagi yakuniy "oxir zamon" 1989-yilda boshlanadi va katta Jorj Bushdan keyin yana uchta shoh turib chiqishini ko'rsatadi; shu tariqa katta Bushdan keyin kelgan uch prezidentni aniqlab beradi. O'sha uch shoh Bill Klinton, kichik Jorj Bush, Barak Obama edi, so'ngra esa eng boy prezident Donald Tramp "o'z qudrati bilan" va "o'z boyliklari orqali Yunoniston saltanatiga qarshi barchani qo'zg'atadi".

So'ng uchinchi oyat Iskandar Zulqarnaynni tanishtiradi va shu bois u oxirgi kunlarda papalik bilan birlashadigan, ammo papalik singari o'z nihoyasiga yetadigan Birlashgan Millatlar Tashkilotining

so‘nggi rahbarini timsollashtiradi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Vahiy o‘n yettinchi bobda o‘n podshoh sifatida tasvirlangan yettinchi shohlikdir va o‘n podshohdan iborat konfederatsiya o‘zlarining yettinchi shohligini bir ramziy soat muddatiga papalik yirtqichiga berishga rozi bo‘ladi.

Sen ko‘rgan o‘n shox esa o‘n podshohdir; ular hali podshohlik olgan emaslar, lekin hayvon bilan birga bir soat podshohlardek hokimiyat olurlar. Bular bir fikrda bo‘lib, o‘z qudrati va kuchini hayvonga berurlar. Bular Qo‘zi bilan urush qilurlar, va Qo‘zi ularni yengar; chunki U hukmdorlarning Hukmdori va podshohlarning Podshohidir; va U bilan birga bo‘lganlar chorlangan, tanlangan va sodiq bo‘lganlardir. Vahiy 17:12–14.

O‘sha o‘n shoh uchinchi va to‘rtinchi oyatlar, shuningdek, to‘rtinchi asrda o‘sha oyatlarni bajo keltirgan Iskandar Zulqarnaynning yuksalishi va qulash tarixi orqali ifodalanadi. Yunoniston Muqaddas Kitob bashoratining uchinchi shohligidir va ajdarho, mahluq hamda soxta payg‘ambardan iborat uch tomonlama ittifoqning uchdan biri bo‘lgan ajdarhoning ramzidir. Xochda “Yahudiylarning Shohi” degan xabar ibroniy, lotin va yunon tillarida yozildi; bu Fisih bayramida Quddusda bo‘ladigan yahudiylar, rimliklar va boshqa xalqlardan bo‘lgan qolgan ko‘pchilikni ifodalari edi. Yunonlar ajdarhoni, rimliklar mahluqni, yahudiylar esa soxta payg‘ambarni ifodalari edi.

O‘n birinchi bobning dastlabki to‘rt oyati, insoniy sinov muddati yakunlanayotgan paytda papalik hokimiyati bilan zinokorlik qiluvchi yerlik ajdarho hokimiyatining oxirini ko‘rsatadi. Uchinchi va to‘rtinchi oyatlar yerlik ajdarho hokimiyatining so‘nggi ko‘rinishining yakuniy ko‘tarilishi va qulashini ko‘rsatadi. Bu oyatlar yer yuzining shohlari bilan zinokorlik qiluvchi mahluqning oxirini ko‘rsatadigan so‘nggi olti oyat ustiga qoplanadi. O‘n birinchi bobning boshi ham, oxiri ham Xudoning dushmanlari ularga yordam beradigan hech kim bo‘lmagan holda o‘z nihoyasiga yetadigan tarixni ko‘rsatadi. Dastlabki to‘rt oyat so‘nggi olti oyat bilan muvofiqlashtirilgan bo‘lib, shu orqali ular O‘n Amrning ramziyligini — birinchi to‘rt amr jadvali va so‘nggi olti amr jadvalini — o‘zida mujassam etadi, shu bilan birga o‘n soni orqali sinovni ham ramziy tarzda ifodalaydi.

Dastlabki to‘rt oyat 1989 yildagi “oxirzamon vaqti”dan boshlanadigan xabarni mustahkamlash bilan birga, oxirini tasvirlab beradigan bir boshlanishni ifodalaydi. Bu oyatlar 1989 yildan insoniyatning sinov muddati yopilguniga qadar bo‘lgan davrni ifodalaydi; shu tariqa ular 1989 yilda muhrdan chiqarilgan bilimning ortishini tashkil etuvchi va sinov muddatining yopilishi bilan bog‘liq voqealarni aniqlab beradigan so‘nggi olti oyatning xabarini jamlab beradi.

Ushbu oyatlar 1989-yildan boshlab jami sakkizta prezident bo‘lishini, sakkizinchisi esa avvalgi yetti prezidentdan biri bo‘lishini anglash uchun bashoratli tayanchni beradi; shu tariqa, ular mazkur parchani sakkizinchining yettidan biri ekani haqidagi jumboq bilan bog‘laydi; bu esa oxirgi kunlarda hozirgi haqiqat bo‘lgan bashoratli xususiyatdir.

Oyatlar orqali anglash mumkin bo‘lgan mavzu — Tir fohishasi bilan zino qiluvchi ajdaho hokimiyatining yakuniy halokatidir. Fohisha yer yuzining barcha shohlari bilan zino qiladi, biroq qadimgi Fransiya 496-yilda Kloviz o‘z taxtini papalikka bag‘ishlaganida Katolik cherkovining to‘ng‘ich farzandiga aylangani kabi, shuningdek, Qo‘shma Shtatlarning yer hayvoni ham Yakshanba qonuni paytida fohisha bilan zino qiladigan shohlarning birinchisi bo‘ladi. Yakuniy olti

oyatda bo‘lgani kabi, boshlang‘ich to‘rt oyat ham dunyoni Armageddonga yetaklaydigan barcha uch hokimiyatni aniqlab, ta‘kidlaydi, biroq birinchi to‘rt oyatdagi mavzu Yunoniston va Buyuk Iskandar bilan ifodalangan ajdaho hokimiyatidir.

Reygan sakkizta prezident jarayonini boshlab berdi; bu jarayon hozir sakkiz prezidentning oxirigisigacha olib keldi. Sakkizinchi prezident hayvonning tasvirini o‘rnatadi va Amerika Qo‘shma Shtatlarida yakshanba qonunini majburan joriy etadi, shu bilan birga uni Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshlig‘iga aylantiradigan kelishuvga vositachilik qilib va uni tuzib, aynan o‘sha paytda Birlashgan Millatlar Tashkiloti radikal islomning kuchayib borayotgan urushlarini hal etish bahonasi ostida butun dunyo miqyosida cherkov-davlat munosabatiga kiradi.

Vahiy kitobining o‘n uchinchi bobi yer hayvoni bo‘lgan Amerika Qo‘shma Shtatlarining Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlikdan Muqaddas Kitob bashoratidagi yettinchi shohlikning boshiga aylanishi, ayni paytda esa Muqaddas Kitob bashoratidagi sakkizinchi shohlik bilan noqonuniy munosabatni nihoyasiga yetkazishi, 1989-yilni ko‘rsatib beruvchi birinchi oyatdan boshlab, Amerika Qo‘shma Shtatlaridagi yakshanba qonunigacha olib boradigan prezidentlar orqali tasvirlanadi va shundan so‘ng darhol qudratli shohning oyoqqa turishi aniqlanadi. Bu qudratli shoh — Tramp bo‘lib, u Birlashgan Millatlar Tashkiloti ustidan nazoratni o‘z qo‘liga olmoqda; u hozir o‘z talablaridan oldin uni parchalash jarayonidadir.

Ikkinchi qator

Beshinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan qism butun bob asosiy bashoratli fon sifatida qo‘llaydigan shimol va janub shohlari o‘rtasidagi jangning ilk tilga olinishi hamda nuqta-ba-nuqta tasvirini ifodalaydi. Beshinchi oyat ushbu parchaning mavzusini bayon etadi.

Janub shohi kuchli bo‘ladi, uning lashkarboshilaridan biri ham; u undan ham kuchli bo‘lib, hukmronlik qiladi; uning hukmronligi buyuk hukmronlik bo‘ladi. Doniyor 11:5.

Oyatda Ptolemey I Soter va Selevk I Nikator tasvirlangan. Ikkalasi ham Aleksandr podshohligining “Diadoxlar”ining (ya’ni “voris” degani) to‘rtidan biri edi. Selevk o‘n birinchi bobdagi birinchi “shimol podshohi”dir va butparast Rim, papalik Rimi hamda zamonaviy Rim bilan uyg‘un holda — Selevk bashoratdagi shimol podshohi sifatida faqat uchta asosiy g‘alaba yoki burilish nuqtasi bo‘lgan voqeadan keyingina qaror topdi: miloddan avvalgi 312-yilda Bobilni qayta egallashi, miloddan avvalgi 301-yildagi Ipsus jangi va miloddan avvalgi 281-yildagi Korupedion jangi. Bu harakatlar uning asosiy raqiblarini mag‘lub etdi, saltanatini kengaytirdi va mintaqadagi ustunligini mustahkamladi.

Ikkinchi qator shimol va janub podshohlarini Aleksandrning bo‘linib ketgan shohligining boshqa vorislaridan (Diadokhlardan) farqlab aniqlash bilan boshlanadi. U shimol podshohi faqat uchta zabtdan keyin qudratga ega bo‘lishini ko‘rsatishdan boshlanadi. So‘ng Aleksandrning o‘limidan keyin yuzaga chiqqan hukmronlik uchun kurash tarixida, oltinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha, janub podshohi tomonidan shimol podshohining ag‘darilishi bilan yakunlanadigan bir davr aniqlanadi. Bu o‘n birinchi bobda janub podshohi shimol podshohi ustidan g‘alaba qiladigan uch holatning birinchisidir. Ular bob ichida uchta ichki guvohlikni taqdim etadi; bu guvohliklar janub

podshohi shimol podshohini magʻlub etishiga olib boradigan tarixning belgi-nuqtalarini ravshan tarzda belgilab beradi.

Janub podshohi qudratli boʻladi, va uning amirlaridan biri ham; u undan ham qudratli boʻlib, hukmronlik qiladi; uning hukmronligi buyuk bir hukmronlik boʻladi. Yillar oxirida esa ular oʻzaro ittifoq tuzadilar; chunki janub podshohining qizi sulh tuzish uchun shimol podshohining huzuriga keladi; ammo u bilakning qudratini saqlab qola olmaydi; na u, na uning bilagi bardosh bera oladi; balki u ham, uni olib kelganlar ham, uni dunyoga keltirgan ham, shu zamonlarda unga quvvat bergan ham taslim qilinadi. Ammo uning ildizlaridan chiqqan bir novda uning oʻrnida turadi; u lashkar bilan kelib, shimol podshohining qalʼasiga kiradi va ularga qarshi ish tutib, gʻolib chiqadi. U, shuningdek, ularning xudolarini, amirlari bilan birga, kumush va oltindan boʻlgan qimmatbaho idishlari bilan birga, asir qilib Misrga olib ketadi; va u shimol podshohidan koʻproq yillar turadi. Shunday qilib, janub podshohi uning shohligiga kiradi va oʻz yurtiga qaytadi. Doniyor 11:5–9.

Ushbu oyatlarning tarixiy bajo boʻlishi, oʻttiz birinchi oyatdan qirqinchi oyatgacha koʻrsatilgan papalik hukmronligining ming ikki yuz oltmish yilga oid bashoratli bajo boʻlishi uchun andoza beradi, shuningdek, ilk bor miloddan avvalgi 217 yilda Rofiya jangida bajo boʻlgan oʻn birinchi oyatning bajo boʻlishi uchun ham bashoratli andozani taqdim etadi. Ana shu uch guvoh, janubning soʻnggi shohi boʻlgan Putin shimolning papalik shohining vositachi qoʻshini ustidan gʻolib chiqadigan Ukraina urushining xususiyatlarini belgilab beradi.

Paygʻambarlik tarixining ikkinchi yoʻnalishining mavzusi shundan iboratki, 1798-yilda papalikka oʻlimli yara yetkaziladi; bu beshinchidan toʻqqizinchi oyatlargacha hamda oʻn birinchi oyatdagi Rofiya jangi orqali ifodalanadi. Janub shohi esa Misr boʻlib, ajdaho hokimiyatidir.

Ey inson oʻgʻli, yuzingni Misr shohi Firʼavnga qarshi qarat va unga hamda butun Misrga qarshi bashorat qil: Gapir va ayt: Egamiz Xudo shunday demoqda: Mana, Men senga qarshiman, ey Misr shohi Firʼavn, oʻz daryolarining oʻrtasida yotuvchi ulkan ajdarho; u: “Mening daryom oʻzimga, men uni oʻzim uchun yaratdim”, degandir. Hizqiyo 29:2, 3.

Oʻn birinchi bobda janub shohining shimol shohi ustidan gʻalaba qozonishi haqidagi uchta tasvir birlashib, qirq beshinchi oyatda shimol shohining yakuniy qulashini koʻrsatadi.

Va u dengizlar orasida ulugʻ muqaddas togʻda oʻz saroyining chodirlarini tikadi; ammo u oʻz nihoyasiga yetadi va unga hech kim yordam bermaydi. Daniel 11:45.

Oʻn birinchi bobda janub shohi shimol shohini magʻlub etishini tasvirleydigan uchta yoʻnalish bor, ammo shimol shohi unga yordam beradigan hech kim boʻlmay oxiriga yetganda, bu unchalik ravshan koʻrinmaydi. Lekin Vahiy kitobi uni pastga qulatadigan kuch ajdaho kuchi ekanini, uning goʻshtini yeb, uni olov bilan kuydirish orqali koʻrsatadi. Ajdaho kuchi Vahiy kitobidan tanib olingach, qirq beshinchi oyatda shimol shohini qulatadigan podshohlarni koʻra olamiz; ular ayni paytda ajdaho ham, janub shohi hamdir. Bobdagi uchta toʻgʻridan-toʻgʻri guvohning barchasi Doniyor va Vahiy kitoblarining oʻzaro bogʻlanishi orqali ifodalanganidek, oʻzlarining mukammal bajo boʻlishiga guvohlik bermoqda.

Qirq beshinchi oyatda shimolning zamonaviy papalik podshohi unga yordam beruvchi hech kim bo'lmagan holda o'z nihoyasiga yetadi, va Vahiy kitobi papalik hokimiyati ajdarho hokimiyatining qo'li bilan qanday qilib o'z nihoyasiga yetishini ko'rsatadi.

Va sen ko'rgan maxluq ustidagi o'n shox — fohishadan nafratlanadilar, uni xaroba va yalang'och qiladilar, uning go'shtini yeb, uni olovda kuydiradilar. Chunki Xudo O'z irodasini bajo keltirishni, o'zaro bir fikrda bo'lishni va Xudoning kalomlari amalga oshguncha o'z shohliklarini maxluqqa topshirishni ularning yuraklariga solgan. Vahiy 17:16, 17.

O'n shoh shimolning papalik podshohini olov bilan kuydiradi va uning go'shtini yeydi. Oxirgi kunlarning shohlari ajdaho qudratidir.

“Shohlar, hukmdorlar va noiblar o'zlariga masihga qarshi kuchning tamg'asini qo'yganlar hamda ular avliyo kishilar bilan — Xudoning amrlarini tutadigan va Iso imoniga ega bo'lganlar bilan — urush qilgani boradigan ajdarho sifatida tasvirlanganlar. Xudoning xalqiga bo'lgan adovatlarida ular o'zlarini Masih o'rniga Barabbani tanlashda ham aybdor ekanliklarini namoyon qiladilar.” Testimonies to Ministers, 38.

O'n shoh ajdarho qudratidir; u shuningdek Yunoniston shohligi va Iskandar orqali ham ifodalanadi. Bu shohlar janubning shohlaridir, chunki ular Misr shohi Fir'avn orqali ifodalanadi. Ular uning go'shtini yeydilar, chunki ular Zaburchi “fosiqlar jamoasi” deb atagan bashoratdagi “itlar” hamdir.

Chunki itlar meni o'rab oldi; yovuzlar jamoasi meni qurshab oldi; ular mening qo'llarimni va oyoqlarimni teshdilar. Men barcha suyaklarimni sanay olaman; ular esa menga tikilib qaraydilar. Ular mening kiyimlarimni o'zaro bo'lib oldilar va libosim uchun qur'a tashladilar. Zabur 22:16–18.

Qirq beshinchi oyatda papalik shimol shohidir, va papalik Tiyatira jamoatida Izabel orqali ifodilangan.

Shunga qaramay, Senga qarshi bir necha e'tirozim bor: sen o'zini payg'ambar ayol deb ataydigan o'sha Izebel ayolga yo'l qo'yibsan; u Mening qullarimga ta'lim berib, ularni zinoga va butlarga qurbon qilingan narsalarni yeyishga yo'ldan ozdirmoqda. Men unga o'z zinosidan tavba qilishi uchun fursat berdim, ammo u tavba qilmadi. Mana, Men uni to'shakka tashlayman, u bilan zino qilayotganlarni esa, agar ular o'z qilmishlaridan tavba qilmasalar, ulug' qayg'uga giriftor qilaman. Vahiy 2:20–22.

Izabelning hukmi u itlar tomonidan yeb qo'yilganda ijro etiladi.

Egamiz Yezabel haqida ham shunday degan edi: Yizreel devori yonida itlar Yezabelni yeb qo'yadi. 3 Shohlar 21:23.

Itlar butparast Rimdir, ajdarho qudratidir, chunki Masihni xochga mixlagan butparast Rim edi.

“Masihning xochdagi azob-uqubatlarida bashorat bajo keltirildi. Xochga mixlanishdan asrlar oldin Najotkor O'zi duch keladigan muomalani oldindan aytgan edi. U shunday degan: ‘Itlar Meni o'rab oldi; yovuzlar jamoasi Meni qurshab oldi; ular Mening qo'llarimni va oyoqlarimni

teshdilar. Men barcha suyaklarimni sanab chiqishim mumkin; ular Menga tikilib qaraydilar. Ular kiyimlarimni o‘zaro bo‘lib oldilar va libosim uchun qur’a tashladilar.’ Zabur 22:16–18. Uning kiyimlariga doir bashorat Xochga Mixlangan Zotning na do‘stlari, na dushmanlarining maslahati yoki aralashuvisiz amalga oshdi. Uni xochga mixlagan askarlarga Uning kiyimlari berildi. Masih kiyimlarni o‘zaro bo‘lib olayotgan odamlarning bahsini eshitdi. Uning xitoni boshdan-oyoq bir butun to‘qilgan bo‘lib, choksiz edi, va ular: ‘Uni yirtmaylik, balki kimniki bo‘lishi uchun unga qur’a tashlaylik’, dedilar.” Asrlar Orzusi, 746.

Yovuzlar yig‘ini bo‘lgan, Yunoniston va Misr bo‘lgan, itlar bo‘lgan o‘n shoh ham fohishani olovda kuydiradi.

Agar biron ruhoniyni qizi fohishalik qilib o‘zini harom etsa, u otasini harom qilgan bo‘ladi; u olovda kuydirilsin. Leviticus 21:9.

O‘nta shoh uni olovda yoqib yuboradi, chunki u o‘zini ruhoniya deb da’vo qiladi, ammo fohishadir.

Va o‘sha kunda shunday bo‘ladiki, Tir bir podshohning kunlariga ko‘ra yetmish yil unutiladi; yetmish yilning oxirida esa Tir fohisha kabi kuylaydi. Arfani ol, shaharni aylanib yur, ey unutilgan fohisha; yoqimli nag‘malar chal, ko‘p qo‘shiqlar ayt, toki seni eslasinlar. Va shunday bo‘ladiki, yetmish yilning oxiridan keyin Egamiz Tirni yo‘qlaydi, va u o‘z haqiga qaytadi hamda yer yuzidagi dunyoning barcha shohliklari bilan zino qiladi. Ishayo 23:15–17.

Beshinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlarda hamda o‘ttiz birinchi oyatdan qirqinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlarda biz papalikning ajdarho kuchi qo‘li bilan o‘z nihoyasiga yetishiga guvohlik topamiz. Bu tamoyil hozirda Ukraina urushida ham amalga oshib bormoqda. Bu uch guvoh bizga shuni bildiradiki, qirq beshinchi oyatda shimol shohi unga yordam beradigan hech kim bo‘lmagan holda o‘z nihoyasiga yetganda, ajdarho uning go‘stini yeydi va uni olovda kuydiradi. Uch guvohning shahodatiga ko‘ra, ajdarhoning bu harakatiga turtki bo‘ladigan sabablar qatoriga buzilgan ahd ham kiradi.

Beshinchi oyatdan to‘qqizinchi oyatgacha bo‘lgan oyatlarda Ikkinchi Suriya urushi miloddan avvalgi 253-yilda tuzilgan sulh shartnomasi bilan yakun topdi. Urush miloddan avvalgi 260-yilda boshlangan edi va Ikkinchi Suriya urushining yettinchi yilida janub podshohi shimol podshohiga bir qiz berib, uni janub podshohining qiziga uylantirish orqali nikoh ittifoqi vositasida tinchlik o‘rnatildi. Nikohdan yetti yil o‘tib, miloddan avvalgi 246-yilda shimol podshohi janublik kelinni chetga surib, Misr malikasi bilan turmush qurganida chetga surgan asl xotinini qayta tikladi. Janub podshohining shimoliy shohlikka bostirib kirib, shimol podshohini asir olishi uchun sabab buzilgan shartnoma edi.

Buzilgan ahd 1797-yildagi buzilgan Tolentino shartnomasining timsoli edi; u Napoleonga xuddi miloddan avvalgi 246-yilda Ptolemey Seleukni asir olganidek, 1798-yilda papani asirga olish uchun turtki berdi. Ptolemey III Seleuk II ning shimoldagi Salavkiylar imperiyasi ustidan qozongan g‘alabasidan so‘ng Misrga qaytganida, u Misrga shunchalik ko‘p xazinalar olib keldiki, misrliklar ko‘p yillardan keyin o‘zlarining “asir olingan xudolari”ni qayta tiklab bergani uchun Ptolemey III ga “Euergetes” (ya’ni Xayrixoh) unvonini berdilar.

Lekin uning ildizlaridan chiqqan bir novdadan biri uning oʻrnida turadi; u lashkar bilan kelib, shimol podshohining qalʼasiga kiradi, ularga qarshi ish tutadi va gʻolib chiqadi. U ularning xudolarini ham, amirlarini ham, kumush va oltindan boʻlgan qimmatbaho idishlarini ham asir qilib Misrga olib ketadi; va u shimol podshohidan koʻproq yillar davom etadi. Doniyor 11:7, 8.

Napoleon 1798-yilda papani asir olganida, Ptolemey III xazinalarni, shuningdek Seleuk II ni ham Misrga olib ketganiga oʻxshash tarzda, Vatikan xazinalarini talon-toraj qilib, ularni Fransiyaga olib ketdi; u yerda Seleuk II otdan yiqilib halok boʻldi. Bu 1798-yilda Napoleonning papalikni maxluqdan ajratib tashlaganini va 1799-yilda papaning oʻlimini timsollaydi. Vahiy kitobining oʻn yettinchi bobida papalik maxluq ustiga minib olgan ayoldir; Seleukning magʻlubiyati, asirga olinishi va keyinchalik otdan yiqilib oʻlishi Napoleonning papalikning fuqaroviy hokimiyatini (Vahiy kitobining oʻn yettinchi bobida maxluq sifatida ifodalangan) olib tashlashini timsollaydi.

Shunday qilib, u meni Ruh ichida sahroga olib ketdi; va men qirmizi rangli, kufr nomlariga toʻla, yetti boshli va oʻn shoxli bir mahluq ustida oʻtirgan bir ayolni koʻrdim. ... Va farishta menga dedi: Nega hayratlanding? Men senga ayolning sirini va uni koʻtarib turgan, yetti boshli va oʻn shoxli mahluqning sirini aytib beraman. ... Sen koʻrgan ayol esa yer yuzining shohlari ustidan hukmronlik qiladigan oʻsha buyuk shahardir. Vahiy 17:3, 7, 18.

Beshinchi oyatdan to toʻqqizinchi oyatgacha boʻlgan qism oʻn birinchi bobdagi shimol va janub shohlari oʻrtasidagi jangni tanishtiradi. Beshinchi oyat shimol shohi sifatida Rimga bogʻlovchi tayanchni beradi, chunki u shimol shohi oliy hukmronlik qilishidan oldin uchta jugʻrofiy hududni zabt etishini koʻrsatadi. Bu oyatlar shimol shohi hukmronlik qiladigan, ammo oxir-oqibat oʻz nihoyasiga yetadigan davrni bayon etuvchi bashoratli tuzilmani taqdim etadi. Bu oʻn birinchi bobning ayni asosiy fikri va vaʼdasidir. Ushbu qatorning mavzusi — papalik shimol shohining halokatli jarohati, yoki qirq beshinchi oyatda aytilganidek: “u oʻz nihoyasiga yetadi, va unga yordam beradigan hech kim boʻlmaydi.” Bu haqiqat oxirgi kunlardagi hozirgi haqiqatdir.

Keyingi maqolada davom etamiz.